

Ooit geprobeerd met één hand een cupje pindakaas, smeerkaas of jam te openen en de inhoud op je brood te krijgen? Dat lukt niet. Daarom is de Cup-Opener ontwikkeld. Speciaal voor mensen die een hand missen of halfzijdig verlamd zijn. tekst: Ton Verheijen | foto's: Kick Smeets

EUREKA

Zonder morren en morsen

'Thuis pak je natuurlijk de pindakaaspot', zegt fysiotherapeut en bewegingstechnoloog Marc Vermeulen. Ach, natuurlijk. Daar had de interviewer even niet aan gedacht. Het cupjes-dilemma speelt thuis niet. Het probleem is voorbehouden aan zorginstellingen, revalidatiecentra, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Die zetten pindakaas, smeerkaas, jam, paté, appelstroop, honing en chocoladepasta steeds vaker als 'portieverpakking' op de ontbijttafel. Dat is hygiënischer.

Maar aan elk voordeel kleven nadelen. Openen van de cupjes leidt tot frustratie bij mensen die vanwege een beroerte (tijdelijk) maar één hand kunnen gebruiken. Dat zijn er jaarlijks tienduizenden. Met één hand krijgen ze zo'n ding bijna niet open. Als het al lukt, begint de irritatie eigenlijk pas echt. Hoe voorkomen ze dat het mes aan het cupje blijft plakken? Hoe voorkomen ze dat de smeerkaas over broek of overhemd (van hun buurman) kleddert? Dat valt echt niet mee.

De Cup-Opener is ontsproten aan een eureka-moment van Marc Vermeulen en eenje van ergotherapeut Remco Klopper. Het verhaal begint bij Klopper, die een jaar geleden werkte op de revalidatieafdeling van Zorgcombinatie Nieuwe Maas, waar ook mensen revalideren die een beroerte hebben gehad. Het Vlaardingse verpleeghuis was een tijdje daarvoor overgestapt op cupjes.

Klopper constateerde met gekromde tenen dat de verzorgenden de patiënten veel meer uit handen namen dan nodig was: 'Ikzelf sta als ergotherapeut het liefst met mijn handen op mijn rug. Ik ben van het 'patiënten-zelf-laten-doen-wat-ze-zelf-kunnen.' Zijn kijk op de zaak vroeg om een oplossing, eenje die de zelfstandigheid van de patiënten waarborgde. Maar in catalogi en op internet was helemaal niets te vinden. De ergotherapeut besloot zelf een oplossing te fabriceren.

BOTER EN JAM

Klopper's eerste model was een houten plankje met twee uitsparingen: voor boter en voor jam. De uitsparingen waren een fractie kleiner dan de cupjes, zodat de cupjes klein komen te zitten. Verdomd, het werkte! De cupjes bleven redelijk zitten. Maar in de keukenkastjes van het verpleeghuis telde Klopper niet twee maar zeven verschillende maten cupjes: vierkant, rechthoekig, rond...

Hij besloot een nieuw model te maken waar in hij alle zeven formaten verwerkte. Na enig boren en gladschuren functioneerde ook dat systeem.

De voedingsassistent van het verpleeghuis was enthousiast, maar kwam wel met een nieuw probleem op de proppen. De afdeling inkoop bleek steeds de goedkoopste merken te slaan. Dat hield in dat er veel meer dan zeven formaten in omloop waren. Bijkomende

KENNISCOMBINATIE

Marc Vermeulen (38, rechts op de foto) kwam als fysiotherapeut regelmatig in contact met patiënten die behoefte hadden aan hulpmiddelen zoals rolstoelen en scootmobielen. Hij zocht naar een aanvullende opleiding en raakte gefascineerd door bewegingstechnologie. Met deze combinatie van kennis begon hij zes jaar geleden Aanpassingen.nl, dat goede ideeën verder ontwikkelt tot marktrijpe producten. Remco Klopper (33) was grafisch ontwerper en webdesigner maar liep stuk op de lange dagen die hij achter de computer moest zitten. 'Dat noem ik de sociale kant van het vak. Acht uur per dag achter de computer trek ik niet.' Hij ging naar de bibliotheek, op zoek naar een nieuwe studie. Het werd ergotherapie. 'Omdat je daar je creativiteit in kwijt kunt en praktische oplossingen voor dagelijkse problemen kunt bedenken'. Drie jaar geleden studeerde hij af om te gaan werken in zorgcentra.

complicatie: zouden patiënten wel begrijpen in welk gat het cupje smeerkaas, appelstroop of koffiëneltje hoorden?

Er moest iets anders worden bedacht. 'Het is heel gek met mij', zegt Klopper, 'ik kan ergens binnenlopen, een hark zien hangen en ineens op een idee komen.' Zo ongeveer ging het ook met de Cup-Opener. Op een tuifinest viel zijn oog op een barbecuestang. Hij zag de taps toelappende lijnen van het metaal en wist ineens dat hij moest afstappen van het idee met de verschillende gaten. Het moest anders. Op een kunststof plankje schroefde hij twee taps toelappende aluminium stroken. Zelfs de grootste cupjes pasten tussen de stroken op de plek waar die het verst van elkaar verwijderd waren. Als je ze naar je toe trok, kwamen ze ergens klems te zitten.

Okay, het ding deed dienst. Daar was dan ook alles mee gezegd. Het was nog geen gebruiksbaar - en zeker geen verkoopbaar - product. Het zag er niet uit, was niet hygiënisch en niet echt slipvast. Aangezien Klopper weinig verstand had van materialen, nam hij con-

tact op met Marc Vermeulen van Aanpassingen.nl, een bedrijf dat aanpassingen en hulpmiddelen ontwerpt en ontwikkelt voor mensen met functiebeperkingen. 'We wilden het goed aanpakken want deze vraag speelt ook in het buitenland', zegt Vermeulen in het Cabfablab van de Caballero Fabriek, een bedrijfsverzamelgebouw voor creatieve ondernemers in Den Haag. Aangezien de Cup-Opener op de ontbijttafel ligt, moest het ontwerp niet alleen functioneel maar ook esthetisch zijn.

Vermeulen ontwierp een symmetrisch model met twee steunvlakken - voor links- en rechtshandigen. De steunvlakken zijn groot genoeg om de liggende hand te dragen. Door het gewicht van de hand blijft de Cup-Opener op z'n plaats.

FLUITJE VAN EEN CENT

Vermeulen experimenteerde met anti-slipdopjes, schroefjes, klemkokers, uiteenlopende materialen en vormen: enkellaags, dubbellaags, doorzichtig en geïsoleerd. Doorzichtig en dub-

bellaags was het mooist. Jammer genoeg vond Vermeulen geen lijnsort die onzichtbaar bleef tussen de twee lagen. Hij koos daarom voor een mat plegiglas - waarop geen vingervormige prints te zien zijn - en deed breuktesten om te kijken hoe sterk het materiaal was. Dat ging goed. Het ontwerp naderde zijn voltooiing. Hij zat alleen nog in zijn maag met het gebrek aan hygiëne door al die randjes en hoekjes.

Tuurlijk, terug naar de te vroeg afgeschreven uitdaging! Waar geen materiaal zit, kan ook geen pindalaas zitten. Het moest gewoon een taps toelappend gat zijn. Met het juiste computerprogramma en een lasersnijder is dat een fluitje van een cent. Was alles in het leven maar zo eenvoudig.

Nu moet er nog geld worden verdiend. De Cup-Opener is in kleine aantallen voor 29,95 te koop via Aanpassingen.nl. Dat schiet niet echt op. Gezocht wordt naar groothandels die bereid zijn het product in grote aantallen op de markt te brengen.

O ja, nog even dit: hij kan ook in de vaatwasser. ◀

